

Motion till riksdagen

1986/87:Jo231

Birgitta Hambræus (c)

Gifterna i jordbruket

En majoritet av jordbrukarna skulle vilja slippa gifter om de hade möjlighet. Jordbrukspolitiken och rådgivningen pressar bönderna att öka skördarna. Kravet på ökad produktivitet driver fram allt större kemikalieanvändning, samtidigt som samhället bekymrar sig för överskottsproduktionen.

De kemiska bekämpningsmedlen kontrolleras av samhället. Vissa gifter används emellertid utan att vara klassade som bekämpningsmedel och kommer därmed inte in under kontrollen.

Enligt uppgift kommer svavelsyra alltmer till användning som potatisblastdödningsmedel. Svavelsyran angriper luftvägarna. Svavelsyredimma kan lätt nå ut till och skada lufttrörens finaste förgreningar, lungblåsorna. Den utgör alltså ett allvarligt arbetsskyddsproblem. Bönder är också dubbelt så sjuka i andningsorganen. Om svavelsyra sprutas över en åker kan betande kor på intilliggande fält ta skada.

Kemiska potatisblastdödningsmedel används i hela landet. Det vanligaste preparatet heter Reglon och är klassat som bekämpningsmedel. Forskning vid arbetarskyddsstyrelsens forskningsavdelning i Umeå har visat att detta medel kan ge njurskador. Forskningsresultaten är preliminära, och det är självfallet viktigt att de får fortsätta. Medel till detta saknas. De institutioner vid lantbruksuniversitetet som sysslar med uppdragsforskning får betydande intäkter från bl. a. bekämpningsmedelsindustrin.

En av lantbruksuniversitetets institutioner i Umeå ansökte 1985 om 11 milj. kr. för forskning om alternativa bruksformer. Riksdagen hade beslutat att anslå de drygt 100 miljonerna som avgifterna från kemiska bekämpningsmedel och handelsgödsel beräknades inbringa, till forskning och rådgivning för alternativt jordbruk.

Institutionen i Umeå fick 1,5 milj. kr. av de 11 miljoner man sökte. Kompetensen för denna typ av forskning riskerar att försvinna om inte medel anslås.

Det har också visat sig svårt att få medel till forskningsprojekt av mer tillämpad karaktär som syftar till att ta fram underlag för att ge konkreta råd och anvisningar för jordbrukare, precis det ändamål som riksdagen ville stödja.

Det finns ett starkt stöd för jordbruk som inte behöver lita till kemikalier, hos allmänheten och hos utövande jordbrukare. Samtidigt finns det starka intressen både hos forskare och kemisk industri att beroendet skall upprätthållas.

Samhället har alltså ett ansvar för att stödet till forskningen och rådgivningen för det alternativa jordbruket ökas väsentligt.

Mot. 1986/87

Jo231

Riksdagen kommer senare i vår att föreläggas en proposition om forskningspolitiken.

Delar av miljöavgifterna på kemikalier till jordbruket, som riksdagen beslutat skall gå till alternativforskning och rådgivning, tas i anspråk i budgetpropositionen. En samlad redovisning av hur mycket som beräknas komma in och vad det planeras användas till bör föreläggas riksdagen snarast.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär en redovisning för miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 27 januari 1987

Birgitta Hambraeus (c)